

L'EXILI ESPANYOL

I LA MATERNITAT D'ELNA

- La xifra d'exiliats espanyols que van intentar passar els passos fronterers de França, entre els dies 28 de gener i 12 febrer oscil·la entre els **440.000 i 470.000 persones**.

A. Montellà dona les següents dades extretes de l'informe Valière:

Dones, nens i vells	170.000
Militars	220.000
Homes vàlids i civils	40.000
Ferits	10.000
Total	440.000

- Intenten fugir pels passos fronterers de: Cervera, el Portús, el coll d'Ares i Bourg Madame.
- La retirada va ser caòtica, la població no tenia manera de sortir, anaven a peu per les carreteres en ple hivern sota el fred, la pluja i la neu... qui tenia més sort ho podia fer en algun vehicle sempre hi quan tingués gasolina, a més de tot això els avions franquistes continuaven bombardejant. La ruta per arribar a França els va durar diversos dies.
- En arribar a la duana francesa la trobaren tancada fins al 27 de gener els soldats foren sotmesos a un rigorós escorcoll a mans dels gendarmes francesos que els van desarmar, els republicans "feien por".
- On acollir els refugiats? Principalment van ser conduïts al Rosselló en camps de concentració:

Els principals camps foren : A les platges d' Argelés..... 100.000 (febrer 1939)
" Sant Cebrià
" Barcarés..... 80.000

- Davant les dures condicions de vida: amuntegats en platges en tendes i barracons improvisats, sense aigua potable, cap tipus d'higiene.... les epidèmies van fer estralls... en aquestes condicions els nados foren les primeres víctimes per això Elisabeth Eidenbenz, mestra suïssa, impulsa la Maternitat d'Elna.
- La Maternitat d'Elna neix de l'impuls d'una associació suïssa d'ajuda per als nens que viuen en països en guerra. Aquesta associació havia intervingut durant la guerra civil espanyola en suport i ajuda per als nens: evacuant-los de les zones de bombardeig, organitzant colònies per infants, a les acaballes de la guerra es veuen immersos en la fugida i intenten poder evacuar els nens. Membres de l'associació viuen en primera persona l'èxode i les dificultats de l'exili.
- Les condicions als camps són inhumanes, els hospitals estan saturats, les embarassades parien a les quadres municipals, davant aquesta situació K. Ketterer juntament amb E. Eidenbenz a una jove mestra de 27 anys, que ja havia estat en tasques humanitàries durant la guerra va organitzar un servei d'assistència per a les refugiades dels camps embarassades, en principi van habilitar una casa abandonada a Brullà i un cop s'instal·laren amb els elements imprescindibles: llits, llençols, tovalloles, estreis sanitaris... Elisabeth Eidenbenz va assumir la responsabilitat de tirar endavant la maternitat.
- Les primeres mares van arribar a la maternitat el juny de 1939.
- Necessitaven un espai més gran. La tenacitat de l'Elisabeth va fer possible, amb moltes dificultats, adequar un palauet rural abandonat a Elna. Els primers recursos econòmics

- van provenir de l'Associació Suïssa d'Ajuda als Nens . Així naixia la Maternitat d'Elna en la qual hi van néixer 597 nens i nenes entre l'any 1939 i l'abril de 1944 que la Wehrmacht va fer clausurar la Maternitat.

-